

Eesti energiaplaan: mida muutused energeetikas tähendavad Ida-Virumaale ja õhukvaliteedile

Jaanus Uiga
Kliimaministeeriumi energeetika ja maavarade asekantsler

Narva, 30. september 2026

Mida tähendab energiaplaan Ida-Virumaa õhule?

Energiavalikud mõjutavad õhku selle kaudu, kui palju kütust põletame ja kui suur heide tekib.

Vähem põletamist

Soojustatud hoone vajab vähem soojust. Heitsoojus ja soojuspump saavad asendada katla tööd.

Väiksem heide

Parem põletustehnoloogia, sobiv kütus ja puhastusseadmed vähendavad töötavate seadmete heidet.

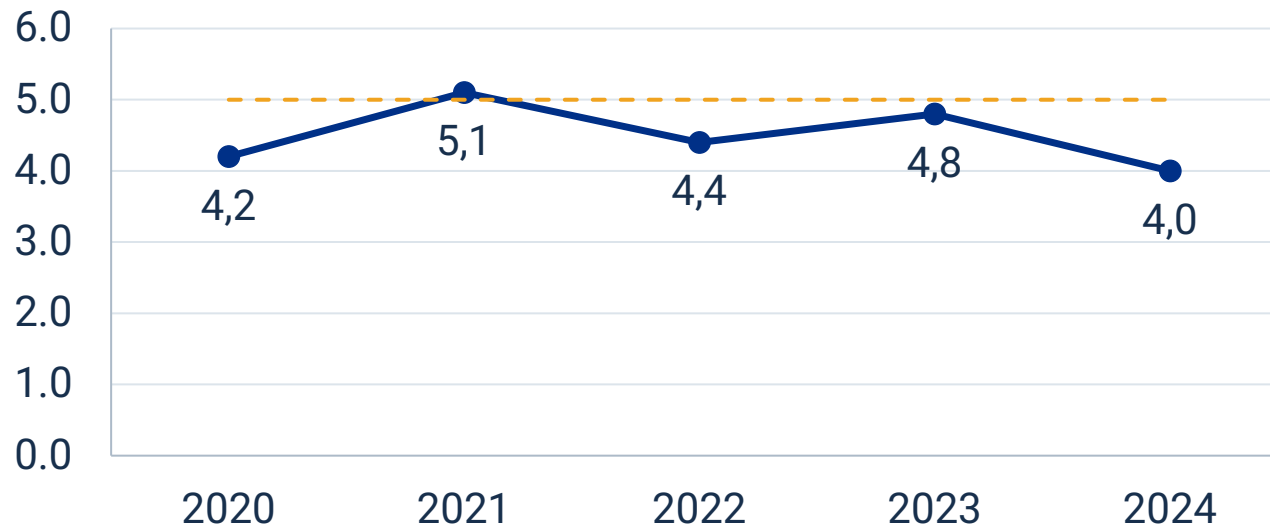
Uus lahendus peab katma ka külma ilma energiavajaduse.

PM_{2,5} sisaldus Narva õhus

Aastakeskmise 2020–2024, µg/m³

WHO 2021 aastakeskmise soovitus 5 µg/m³

2024. aasta tase oli viie aasta madalaim.

[EEA, City Trend viewer, vaadatud 28.09.2026. WHO, Types of pollutants ja õhukvaliteedi suunised 2021.](#)

Miks seda mõõta?

PM_{2,5} osakesed on kuni 2,5 µm suurusel. Need jõuavad sügavale kopsudesse ja võivad pääseda vereringesse.

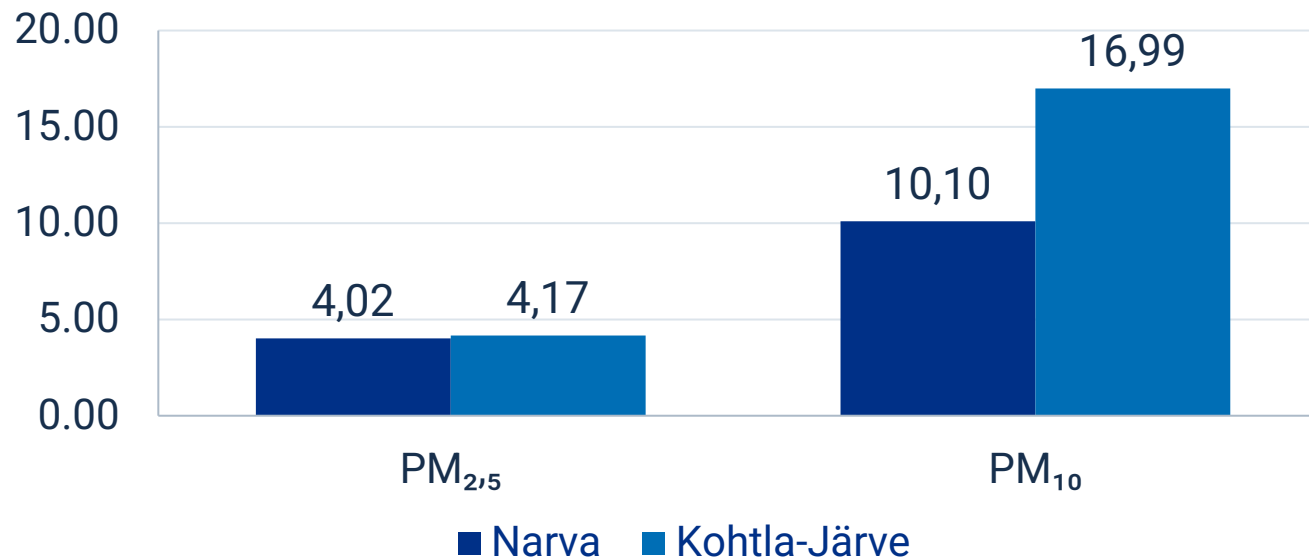
Kokkupuude suurendab südame- ja kopsuhaiguste riski.

Seire aitab jälgida inimeste pikaajalist kokkupuudet.

Narva ja Kohtla-Järve vaade

2024. aasta keskmine sisaldus, $\mu\text{g}/\text{m}^3$

PM₁₀ suurim
ööpäevakeskmine

Narva 41,05
Kohtla-Järve 145,57 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

Kohtla-Järve tippe seostas
EKUK jaama kõrval toimunud
teetöödega.

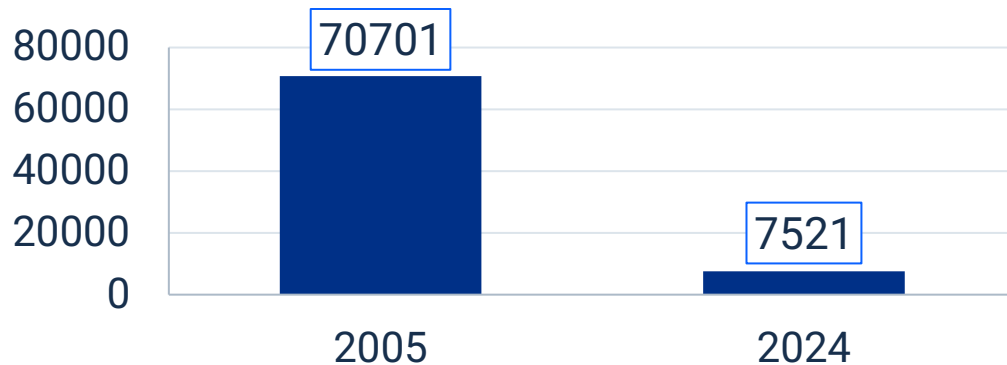

Elektri- ja soojuse tootmise heide on vähenenud

Elektri- ja soojuse tootmine Eestis, 2005 ja 2024, tonni

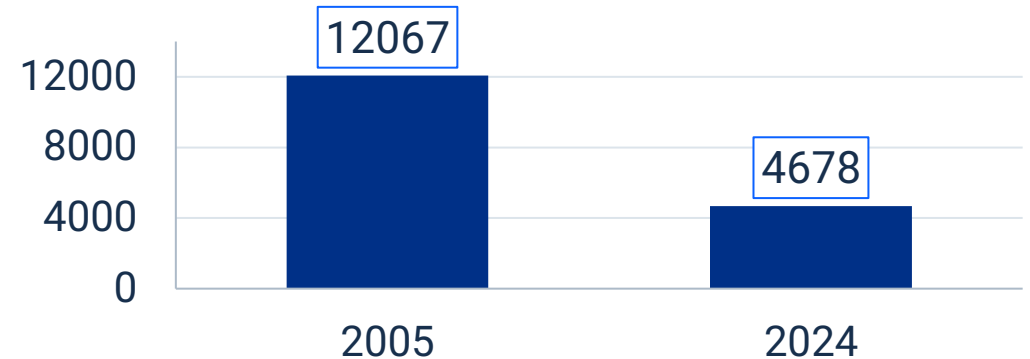
SO₂, vääveldioksiid

Ärritab hingamisteid ja võib süvendada astmat.

NO_x, lämmastikoksiidid

NO₂ ärritab hingamisteid. NO_x soodustab osooni ja peenosakeste teket.

Hõlmab eri kütuseid, sh põlevkiviõli tootmise gaaside põletamist.

[Keskkonnaagentuur, NFR 2026 v3, 1A1a. SO_x SO₂-na, kt × 1000. Tervisemõju: WHO. Sekundaarsed saasteained: EEA.](#)

Mis vähendab energiatootmise heidet?

Tootmismaht

Põlevkivielektri tootmise vähenemine vähendab sellega seotud heidet.

Puhastustehnoloogia

Jaamade uuendamine ja väävlipuhastusseadmed on vähendanud SO₂ heidet.

Tehisintellektiga loodud illustratsioon

Kohtküte ja õhukvaliteet

42,4%

Eesti PM_{2,5} heitest pärines 2024. aastal kodumajapidamiste paiksest põletamisest.

Küttelahenduse valik

Väiksem soojusvajadus vähendab kütmise vajadust. Kaugkütte, heitsoojuse ja soojuspumba puhul võrrelda kohalikku heidet ning tarbija kogukulu.

Ahikütte korral kasutada kuiva, töötlemata puitu ja õigeid kütmisvõtteid.

ENMAK annab energiamuutustele suuna

Valitsus kinnitas ENMAK 2035 8. jaanuaril 2026

Elektritootmine

Põlevkivi otsepõletuse järkjärguline asendamine. Piisav juhitav võimsus peab olema kogu aeg olemas.

Soojus

Hoonete renoveerimine vähendab soojusvajadust. Kaugküttes kasvab heitsoojuse ja soojuspumpade roll.

Kohalik õhumõju sõltub sellest, milline lahendus olemasoleva asendab.

ENMAK 2035, kinnitatud 08.01.2026, ptk 3 ja 5. Kohaliku õhumõju seos on ettekande selgitus.

Renoveeritud kortermaja vajab vähem soojust

Kaugküttega kortermaja tervikrenoveerimine

Soojustus ja aknad

Väiksem soojuskadu läbi seinte, katuse ja akende.

Küttesüsteem

Tasakaalustamine ja reguleerimine aitavad vältida üle- ja alakütmist.

Ventilatsioon

Soojustagastus vähendab õhuvahetuse soojuskulu.

Elaniku kogukulu sisaldab ka renoveerimislaenu ja hooldust.

Soojustamise juurde kuulub toimiv ventilatsioon

Väiksem soojuskadu

Soojustus ja tihedad aknad vähendavad soojuskadu.

Piisav õhuvahetus

Ventilatsioon eemaldab niiskust ja saasteaineid ning toob asemele välisõhu.

Soojustagastus aitab õhku vahetada väiksema soojuskuluga.

Tulemust näitavad õhuvahetus, temperatuur ja siseõhu CO₂ sisaldus.

Renoveerimine muudab ka Narva kaugkütte vajadust

Kui palju soojust vajavad Narva majad pärast renoveerimist?

Tootmise kavandamine

Tulevane soojusvajadus annab aluse tootmisseadmete võimsuse ja töörežiimi valikule.

Mõju õhule

PM, SO₂ ja NO_x heite muutus sõltub sellest, millistes seadmetes ja kui palju kütust põletame.

Majade renoveerimine ja kaugkütte uuendamine vajavad terviklahendust.

Täna kuulamast